

III. Състояние на населението — Etat de la population

1. Населението на България споредъ преброяванията

1. La population de la Bulgarie d'après les recensements généraux

Дата на всѣко преброяване Date de chaque recensement	Повърхностъ въ кв. километри Superficie en kilom. carrés	Налично население — Population de fait					Забележки — Observations
		отъ мъжки полъ de sexe masculin		отъ женски полъ de sexe féminin		всичко total	
		бр.-nombre	%	бр.-nombre	%		
31 декемврий 1880 ¹⁾ 31 décembre	62,776 ⁸	1,027,803	51'19	980,116	48'81	2,007,919	Княжество България (Северна България) Principauté de Bulgarie (Bulgarie du Nord) Източна Румелия — Roumélie Orientale
" 1884 ²⁾	33,568 ⁷	476,462	50'54	466,218	49'46	942,680	
" 1887 ³⁾	96,345 ⁵	1,605,389	50'89	1,548,986	49'11	3,154,375	
" 1892	96,345 ⁵	1,690,626	51'07	1,620,087	48'93	3,310,713	Съединена България (Северна и Южна) La Bulgarie Unie (Bulgarie du Nord et du Sud)
" 1900	96,345 ⁵	1,909,567	51'00	1,834,716	49'00	3,744,283	
" 1905	96,345 ⁵	2,057,092	50'97	1,978,483	49'03	4,035,575	
" 1910	96,345 ⁵	2,206,685	50'87	2,130,828	49'13	4,337,513	
" 1920	103,146 ²	2,420,784	49'94	2,426,187	50'06	4,846,971	
" 1926	103,146 ²	2,743,025	50'07	2,735,716	49'93	5,478,741	

Промѣни въ територията на Царството следъ Балканската война 1912—1913 г. — България *изгуби*, споредъ Букурещкия миренъ договоръ отъ 28 юлий (10 августъ) 1913 г., въ полза на Ромъния, областта Южна Добруджа, съ повърхнина 7,695⁸ кв. км. — Споредъ сѣщия договоръ и по Цариградския такъвъ отъ 16/29 септемврий 1913 год., България *придоби* отъ Турция български земи въ Тракия и Македония съ обща повърхнина 23,187² кв. км. Така щото къмъ края на 1913 г. Царството имаше по договори територия 111,836⁹ кв. км. — Презъ 1915 г., съгласно конвенцията отъ 24 августъ (6 септемврий) 1915 г. по ректификацията на българотурската граница, България *получи* отъ Турция една територия по долнината на р. Марица отъ 2,587⁶ кв. км., съ която общата територия на Царството къмъ края на сѣщата година възлѣзе на 114,424⁵ кв. км. — Споредъ Ньонийския миренъ договоръ отъ 27 ноемврий 1919 год., България *изгуби* следъ свѣтовната война: а) въ полза на Югославия: 1) отъ старата си територия въ Западна България 1,545¹ кв. км., 2) отъ Струмския басейнъ (отъ придобитиятъ презъ 1913 г. земи въ Източна Македония) 1,021² кв. км., всичко 2,566³ кв. км. и б) въ полза на Гърция — 8,712 кв. км. (отъ придобитиятъ презъ 1913—1915 г. земи въ Тракия и Източна Македония); или всичко изгубено 11,278³ кв. км. Прочее, къмъ началото на 1920 г. територията на България остава 103,146² кв. км.

Modifications dans le territoire du Royaume après la guerre balkanique 1912—1913. — La Bulgarie a *perdu*, d'après le traité de paix de Bucarest du 28 juillet (10 août) 1913, en faveur de la Roumanie, la province de la Dobroudja du Sud, d'une superficie de 7,695⁸ km. carrés. D'après le même traité et celui de Constantinople de 16/29 septembre 1913, la Bulgarie a *acquis* de la part de la Turquie des terres bulgares en Thrace et en Macédoine, d'une superficie totale de 23,187² km. carrés. De sorte que, à la fin de l'année 1913, le Royaume avait, de par les traités, un territoire de 111.836⁹ km. c. — En 1915, conformément à la convention relative à la rectification de la frontière bulgare-turque du 24 août (6 septembre) 1915, la Bulgarie a *obtenu* de la part de la Turquie un territoire le long de la vallée de Maritza, de 2,587⁶ km. c. avec lequel le territoire total du Royaume, vers la fin de la même année, s'est élevé à 114,424⁵ km. c. — D'après le traité de Neuilly du 27 novembre 1919 la Bulgarie a *perdu*, après la guerre mondiale: a) en faveur de la Yougoslavie: 1) de son ancien territoire dans la Bulgarie occidentale 1,545¹ km. c., 2) du bassin de la Strouma (du territoire acquis en 1913, dans la Macédoine orientale), 1,021² km. c., au total 2,566³ km. c. et b) en faveur de la Grèce — 8,712 km. c. (des terres acquises en 1913—1915 en Thrace en Macédoine orientale), soit en tout perdus 11,278³ km. c. Donc, vers le commencement de l'année 1920, le territoire de la Bulgarie reste 103,146² km. c.

¹⁾ На 31 декемврий 1880 год. е извършено преброяване само въ тогавашното Княжество — Северна България. — Le 31 décembre 1880 un recensement a été effectué seulement dans la Principauté d'alors — Bulgarie du Nord.

²⁾ Само за Южна България (Източна Румелия), гдето е извършено преброяването на тази дата; обаче тукъ не влиза населението на Кърджалийската околия (32,350 жители презъ 1884 год.), отсѣпена на Турция. — Seulement pour la Bulgarie du Sud (Roumélie Orientale), où le recensement eut lieu à cette date. Cependant on n'y a pas compris la population de l'arrondissement de Kirdjali (32,350 habitants en 1884), cédé à la Turquie.

³⁾ Съгласно протокола на Цариградската Топханенска конференция отъ 5 априль 1886 год., Източна Румелия бѣ присъединена къмъ Българското Княжество, съ изключение на Кърджалийската околия, която имаше 1,639⁶ кв. километра повърхност и 32,350 жители и която бѣ отсѣпена на Турция. — Par l'acte international de Top-Hané (Constantinople), en date du 5 avril 1886, la Roumélie Orientale a été annexée à la Principauté de Bulgarie, sauf l'arrondissement de Kirdjali, ayant une superficie de 1,639⁶ kilomètres carrés et 32,350 habitants et qui, à la même époque, a été cédé à la Turquie.

2. Увеличение на населението отъ едно преброяване до друго

2. Accroissement de la population d'un recensement au suivant

Периоди Périodes	Увеличение — Accroissement									Забележки Observations
	презъ периода — pendant la période						срѣдно годишно нарастване въ %			
	въ абсолютни числа en chiffres absolus			на 100 жители sur 100 habitants			proportion pour % de l'accroissement moyen annuel			
мъже hommes	жени femmes	всичко total	мъже hommes	жени femmes	изобщо en général	мъже hommes	жени femmes	изобщо en général		
1880—1887	93,159	92,356	185,515	9'06	9'42	9'24	1'25	1'29	1'27	Северна България Bulgarie du Nord Източна Румелия Roumélie Orientale
1884—1887	7,965	10,296	18,261	1'67	2'21	1'94	0'55	0'73	0'64	
1887—1892	85,237	71,101	156,338	5'31	4'59	4'96	1'04	0'90	0'97	
1892—1900	218,941	214,629	433,570	12'95	13'25	13'10	1'53	1'57	1'55	Съединена България Bulgarie Unie
1900—1905	147,525	143,767	291,292	7'73	7'84	7'78	1'50	1'52	1'51	
1905—1910	149,593	152,345	301,938	7'27	7'70	7'48	1'41	1'49	1'45	
1910—1920	214,099	295,359	509,458	9'70	13'86	11'75				
1920—1926	322,241	309,529	631,770	13'31	12'76	13'03	2'11	2'02	2'06	
1887—1926	1,137,636	1,186,730	2,324,366	70'86	76'61	73'69				